

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO -
PROFILAKTYCZNY**

Szkoła Podstawowa w Małogoszczu
im. 24 lutego 1863 R.

Rok szkolny 2021/2022

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1446 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022.
- „Wytoczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny” - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.

Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły w tym warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny na rok 2021/2022 został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wniosków z ankiety przeprowadzonej wśród uczniów i rodziców “Diagnoza potrzeb do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego”
- wniosków z ankiety do uczniów nt. obaw związanych z powrotem do nauki stacjonarnej
- wyników ewaluacji wewnętrznej w roku szkolnym 2020/2021,
- ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2020/2021,
- wniosków z pracy zespołu wychowawczego i zespołów przedmiotowych,
- oceny zespołów klasowych przygotowanych przez wychowawców,
- wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- analizy dokumentacji szkolnej (e-dziennik, dokumentacja pedagoga szkolnego, wychowawców),
- bieżących obserwacji zachowań uczniów,
- priorytetów polityki oświatowej na rok szkolny 2021/2022

Wyniki diagnozy pozwoliły określić czynniki chroniące i czynniki ryzyka:

Chroniące:

- pozytywne relacje uczniów z rodzicami,
- dobra i przyjazna atmosfera w szkole,
- umiejętność rozwiązywania problemów, radzenia sobie z emocjami,
- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej,
- wrażliwość społeczna,
- rozwijanie zainteresowań uczniów,
- działania integrujące w szkole,
- indywidualne podejście do ucznia,
- przestrzeganie norm i zasad życia społecznego,

Ryzyka:

- niekulturalne zachowania uczniów względem siebie,
- agresja słowna i fizyczna,
- brak motywacji do nauki,
- brak wrażliwości społecznej,
- niska samoocena, brak wiary w siebie,
- palenie papierosów/e-papierosów

W działaniach profilaktyczno-wychowawczych będziemy się koncentrować przede wszystkim na profilaktyce pierwszorzędowej uznając, że najlepiej odpowiada ona potrzebom uczniów naszej szkoły. Chodzi tu głównie o promocję zdrowego stylu życia, tworzenie wspierającego, przyjaznego klimatu szkoły, rozwijanie różnych umiejętności życiowych, prospołecznych, które pozwolą naszym wychowankom radzić sobie z problemami, a przez to zmniejszą prawdopodobieństwo podejmowania zachowań ryzykownych.

Działania profilaktyczne będziemy realizować przez następujące strategie:

- informacyjne – dostarczanie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań
- edukacyjne – rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (nawiązywania relacji, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów itp)
- alternatywne – pomoc w zaspakajaniu ważnych potrzeb psychologicznych np. sukcesu, przynależności, osiągnięcie satysfakcji życiowej przez ułatwianie angażowania się w działalność akceptowaną społecznie (artystyczną, społeczną, sportową)

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań na rzecz promocji zdrowia i działań wspomagających uczniów w ich wszechstronnym rozwoju a także poszerzaniu i systematyzowaniu wiedzy i umiejętności w tym zakresie u uczniów, nauczycieli, rodziców/opiekunów i obejmuje w szczególności :

- współdziałanie całej społeczności szkolnej na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy umiejętności i postaw określonych w „sylwetce absolwenta”
- kształtowanie postaw prozdrowotnych, odpowiedzialności za własne zdrowie i własny rozwój oraz postaw prospołecznych / w tym wolontariat/
- wzmacnianie więzi ze szkołą i środowiskiem lokalnym
- kształtowanie w szkole przyjaznego klimatu i prawidłowych relacji w całej społeczności szkolnej tj rówieśniczych, uczniów i nauczycieli a także nauczycieli i rodziców
- przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w kulturze i zachowań stosownych do przyjętych zasad kultury bycia i żywego słowa
- doskonalenie kompetencji wychowawczych nauczycieli, rodziców oraz opiekunów a także rozwijanie umiejętności budowania podmiotowych relacji w całej społeczności szkolnej
- współdziałanie nauczycieli rodziców /opiekunów/ w budowaniu spójnego systemu wartości tzw „wspólnego frontu wychowawczego” i wspólnych działań w dbałości o zdrowie
- poszerzanie wiedzy nauczycieli i rodziców/opiekunów pozwalającej na wspólne prowadzenie działań wychowawczo – profilaktycznych w sposób zapewniający realizację zadań na poziomie umożliwiającym osiągnięcie standardów misji szkoły

Działalność profilaktyczna polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej i obejmuje w szczególności :

- wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz realizację zadań na rzecz ograniczenia zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka w zakresie substancji psychotropowych, środków odurzających , środków zastępczych, substancji psychoaktywnych
- szczególne wsparcie i pomoc uczniom, którzy ze względu na sytuację rodzinną lub inne uwarunkowania są w wyższym stopniu narażeni na zachowania ryzykowne
- wspieranie uczniów, którzy podjęli ewentualne zachowania ryzykowne
- realizowanie wśród uczniów i rodziców programów promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki
- prowadzenie różnorodnych zajęć: sportowych, artystycznych, rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywnej formy aktywności zaspakajającej potrzeby dobrego własnego wizerunku, dobrej samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji w życiu
- doskonalenie wiedzy umiejętności i kompetencji nauczycieli w zakresie realizacji działań profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej i społecznej,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie (reintegracja),
- utrwalanie u uczniów świadomego respektowania reguł sanitarnych przyjętych na czas epidemii COVID-19,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy i agresji,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- kształtowanie postaw proekologicznych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole i ich przestrzeganie,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,

- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów w szkoły,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- stwarza warunki do przestrzegania w szkole „Wytucznych MEiN, MZ i GIS” obowiązujących w okresie pandemii, zapewnia równowagę pomiędzy wymaganiami reżimu sanitarnego a działaniami chroniącymi zdrowie psychiczne uczniów
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyc kadre na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagog, psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania

- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją,
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19,
- przestrzegają reguł sanitarnych określonych w „Wytycznych MEiN, MZ, GIS”, obowiązujących w szkole w okresie epidemii COVID-19,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią COVID-19,
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomaganie,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomaganie,
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii COVID-19,

- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawczego i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami - uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z długotrwałego trwania w stanie epidemii COVID-19,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

5. Zespół wychowawczy:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze, promuje metodę pozytywnego dyscyplinowania uczniów,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,

- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,

6. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

7. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,

- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców – uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

8. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu

Misja szkoły

Misją Szkoły Podstawowej w Małogoszczu jest kształcenie i wychowanie w duchu uniwersalnych wartości i poczuciu odpowiedzialności

- rozwijanie uczuć patriotycznych, przekazując polską kulturę i tradycje z równoczesnym otwarciem się na wartości kultur światowych
- kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów społecznych również z przedstawicielami różnych kultur

- wspomaganie wszechstronnego rozwoju uczniów w sferze duchowej, intelektualnej, fizycznej, emocjonalnej społecznej i zapewnienie uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej
- uczenie, że podstawą funkcjonowania w społeczeństwie i państwie jest uczciwość i szacunek wzajemny
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych, za własne zdrowie, bezpieczeństwo, organizowanie własnego uczenia się
- wyposażenie w wiedzę o współczesnych zagrożeniach społecznych i cywilizacyjnych i umiejętności podejmowania bezpiecznych decyzji.
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych
- wyposażenie w wiedzę i umiejętności pozwalające na kontynuowanie nauki na poziomie programowo wyższym

Sylwetka absolwenta Szkoły Podstawowej w Małogoszczu

Uczeń kończący Szkołę Podstawową w Małogoszczu:

- Kieruje się zasadami etyki i moralności
- Szanuje siebie i innych i chętnie innym pomaga
- Stosuje zasady kultury bycia i kultury żywego słowa
- Zna i rozumie zasady współżycia w społeczeństwie
- Korzysta z różnych źródeł wiedzy i racjonalnie wykorzystuje technologie informatyczne
- Dbą o własne zdrowie fizyczne i psychiczne, własne bezpieczeństwo
- Rozpoznaje zagrożenia społeczne i cywilizacyjne i unika zachowań ryzykownych
- Ma wiedzę i umiejętności organizowania własnego uczenia się pozwalające na kontynuowanie nauki w szkole programowo wyższej

Cele pracy wychowawczej i profilaktycznej w szkole :

Cel główny:

wszechstronny rozwój każdego dziecka w sferze duchowej, intelektualnej, społecznej emocjonalnej i fizycznej - wychowanie każdego dziecka zgodnie z przyjętym systemem wartości w duchu miłości, mądrości, dyscypliny, kultury, w poczuciu bezpieczeństwa, odpowiedzialności za własne zdrowie i życie, szacunku dla siebie i innych ludzi

Cele szczegółowe:

- Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów
- Integracja zespołów klasowych
- Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu
- Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm
- Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych
- Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem
- Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Obszar	Zadania szkoły	Formy i sposoby realizacji	Standardy osiągnięć / model absolwenta/	Realizatorzy i Partnerzy szkoły
<p>Bezpieczeństwo /profilaktyka zachowań ryzykownych/</p>	<p>1. Rozpoznawanie i unikanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu fizycznemu i psychicznemu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z regulaminami i przepisami BHP, - lekcje wychowawcze nt. bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły, - lekcje wychowawcze nt. bezpiecznego wypoczynku w czasie ferii i wakacji - spotkania z policjantem, - filmy o tematyce bezpieczeństwa - rozmowy i pogadanki z uczniami - kontrola stanu technicznego pomieszczeń szkolnych i sprzętu - przestrzeganie regulaminu dowozów i regulaminu świetlicy - realizacja zagadnienia na lekcjach EDB - aktywne pełnienie dyżurów nauczycielskich - szkolenia pracowników szkoły 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady bezpiecznego poruszania się po drogach publicznych i zawsze ich przestrzega - potrafi rozpoznać zagrożenia dla własnego bezpieczeństwa w codziennych sytuacjach życiowych i zna sposoby zachowania bezpieczeństwa - zna regulaminy korzystania z pomieszczeń i sprzętu szkolnego /regulamin dowozów , świetlicy/ - dba o bezpieczeństwo młodszych dzieci - wie, jak zadbać o własne bezpieczeństwo psychiczne 	<p>Wychowawcy Pedagog Psycholog Komenda Policji Rodzice uczniów Nauczyciele PPP w Jędrzejowie</p>

	<p>2. Przeciwdziałanie przemocy i zachowaniom agresywnym.</p> <p>3. Bezpieczeństwo w sieci</p> <p>4. Postępowanie w sytuacjach zagrożenia, właściwe reagowanie na sygnały alarmowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzeganie procedur związanych z przeciwdziałaniem Covid 19 - tworzenie klasowych zasad postępowania, regulaminów klasowych oraz opracowanie reguł postępowania z uczniami w przypadku nieprzestrzegania przyjętych zasad - zajęcia warsztatowe na temat radzenia sobie z agresją - reagowanie na wszelkie przejawy agresji - lekcje wychowawcze nt. emocji i rozwiązywania konfliktów - realizacja projektów i konkursów na rzecz bezpieczeństwa w sieci - stosowanie procedur bezpiecznego korzystania z Internetu - organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu - lekcje wychowawcze dotyczące zagrożeń w sieci oraz właściwego korzystania z mediów społecznościowych - realizacja zagadnienia na lekcjach EDB - lekcje wychowawcze nt. procedur bezpieczeństwa w szkole 	<p>i fizyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - korzysta bezpiecznie z Internetu i portali społecznościowych - potrafi rozpoznać zagrożenia dla własnego bezpieczeństwa w codziennych sytuacjach życiowych i zna sposoby zachowania bezpieczeństwa - zna współczesne zagrożenia cywilizacyjne i społeczne i potrafi je rozpoznawać oraz podejmować dobre decyzje 	
--	---	--	--	--

	5. Umiejętność postępowania w przypadku zagrożenia epidemicznego w szkole, w tym zagrożenia zarażeniem wirusem covid-19	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki na temat chorób zakaźnych - realizacja zagadnienia na lekcjach biologii, EDB - zapoznanie z procedurami na lekcjach wychowawczych 		
Relacje /kształtowanie postaw społecznych/	<p>1. Tworzenie klimatu zaufania i szacunku, budowanie dobrych relacji w klasach i w całej społeczności szkolnej</p> <p>2. Rozwijanie świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości</p> <p>3. Wdrażanie do umiejętności posługiwania się obowiązującym prawem, poznanie i szanowanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywanie zachowań pożądanых - rozmowy z uczniami, analiza postaw - życzliwa i pomocna postawa uczniów wobec siebie - mediacje w sytuacjach konfliktowych - zajęcia nt. rozwiązywania konfliktów z pedagogiem i psychologiem - warsztatowe zajęcia nt. komunikacji interpersonalnej - lekcje wychowawcze poświęcone relacjom rówieśniczym - lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce - udział uczniów w kołach zainteresowań - realizacja zagadnienia na zajęciach doradztwa zawodowego - zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia na lekcjach wychowawczych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna i stosuje normy dobrego zachowania wobec rówieśników i dorosłych - wykazuje szacunek i tolerancję wobec zachowań innych ludzi z poszanowaniem godności własnej i przyjętych zasad - unika konfliktów, a zaistniałe rozwiązuje drogą mediacji - rozumie potrzebę istnienia norm i zasad w społecznościach ludzkich - zna swoje prawa i potrafi z nich bezkonfliktowo korzystać z równoczesnym uwzględnianiem praw innych ludzi i spełniania własnych obowiązków - przestrzega ustalonych zasad postępowania i 	<p>Wychowawcy</p> <p>Pedagog</p> <p>Psycholog</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Rodzice uczniów</p> <p>Szkolne Koło</p> <p>Wolontariatu</p>

	<p>praw własnych i innych ludzi</p> <p>4. Kształtowanie postaw empatycznych i prospołecznych, rozpoznawania własnych emocji, radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami.</p> <p>5. Odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowych relacji w grupie klasowej, poczucia wspólnoty (reintegracja)</p> <p>6. Wypracowanie współodpowiedzialności szkoły i rodziny za wychowanie i edukację dzieci</p>	<p>- lekcje wychowawcze na temat praw dziecka w oparciu o Konwencję Praw Dziecka</p> <p>- rozmowy nt. poszanowania sprzętu szkolnego, budynku szkolnego i przedmiotów użytku wspólnego, odpowiedzialności za wspólne dobro</p> <p>- omawianie i zwracanie uwagi na właściwe zachowania /pozytywne wzorce/</p> <p>- lekcje wychowawcze nt. emocji,</p> <p>- zajęcia z pedagogiem i psychologiem nt. emocji</p> <p>- udział w akcjach charytatywnych</p> <p>- udział w konkursach i akcjach promujących wolontariat</p> <p>- wycieczki, wyjazdy i imprezy integrujące zespoły rówieśnicze</p> <p>- lekcje wychowawcze – gry i zabawy integracyjne, rozmowy, warsztaty</p> <p>- zajęcia integracyjne z pedagogiem i psychologiem</p> <p>- poznanie sytuacji rodzinnej każdego dziecka</p> <p>- organizowanie spotkań indywidualnych i tematycznych</p>	<p>obowiązujących regulaminów</p> <p>- wykazuje należyty szacunek wobec nauczycieli i innych pracowników szkoły</p> <p>- doskonalą umiejętność dobrej komunikacji w zespole</p> <p>- wykazuje zachowania asertywne</p> <p>- kontroluje swoje emocje</p> <p>- chętnie pomaga innym</p> <p>- zna swoje prawa i obowiązki w rodzinie i należycie je spełnia</p> <p>- rozumie wartość rodziny w życiu człowieka</p> <p>Rodzice uczniów i nauczyciele:</p> <p>- należycie wypełniają swoje powinności wobec swoich dzieci z zachowaniem ich praw i poszanowania godności osobistej dziecka</p> <p>- dostosowują wymagania i oczekiwania wobec dzieci</p>	
--	---	---	---	--

	7. Rozbudzanie szacunku dla rodziny jako formy życia społecznego i jej wartości w życiu człowieka	<p>wynikających z sytuacji wychowawczych bądź edukacyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział rodziców w życiu szkoły: uroczystościach szkolnych i klasowych i pomoc w sprawowaniu opieki nad dziećmi, opracowywaniu i opiniowaniu programów - pomoc psychologiczna, pedagogiczna i socjalna dla rodzin – wspieranie funkcji wychowawczej rodziny - lekcje wychowawcze nt. wartości rodziny - realizacja zagadnienia na zajęciach WDŻ oraz religii - pogadanki na lekcjach wychowawczych nt. tradycji rodzinnych 	do ich możliwości psychofizycznych	<ul style="list-style-type: none"> - mają poczucie odpowiedzialności za właściwe stymulowanie i wspieranie rozwoju dziecka 	
Kultura /wartości, normy i wzory zachowań, wychowanie patriotyczne/	<p>1. Kształtowanie należytej postawy wobec symboli narodowych i hymnu państwowego</p> <p>2. Kształtowanie poczucia więzi z krajem ojczystym i ze swoją miejscowością.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nauka hymnu narodowego i obowiązujących zasad właściwej postawy przy jego wykonaniu, postawy wobec godła i flagi narodowej, - pogadanki z uczniami, wskazywanie pozytywnych bohaterów w dziejach narodu - spotkania z osobami zasłużonymi dla 	Uczeń:	<ul style="list-style-type: none"> - zna hymn Polski, wykazuje należyłą postawę w trakcie jego wykonania, rozumie znaczenie symboli narodowych - jest dumny, że jest Polakiem, ma wiedzę o swojej Małej i Dużej 	<p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Pedagog</p> <p>Psycholog</p> <p>UMiG</p> <p>Małogoszczu</p> <p>DK w Małogoszczu</p>

	<p>3. Rozwijanie poczucia dumy z przynależności do narodowości polskiej i polskiego obywatelstwa</p> <p>4. Wzmacnianie więzi z najbliższym środowiskiem</p> <p>5. Wdrażanie do świadomego i aktywnego udziału w życiu kulturalnym, szacunku dla kultury i tradycji narodowej i innych narodów i kultur</p> <p>6. Kształtowanie umiejętności zachowań stosownych do przyjętego systemu wartości /uczciwości, szacunku, kultury bycia i dobrych obyczajów/</p>	<p>naszego regionu /kombatantami/</p> <ul style="list-style-type: none"> -odwiedzanie miejsc pamięci narodowej w najbliższej okolicy - obchody rocznicy bitwy pod Małogoszczem - akademia z okazji imienin szkoły - aktywny udział uczniów w obchodach ważnych rocznic historycznych, świąt państwowych - kultywowanie tradycji regionalnych - propagowanie wzorców wielkich Polaków /m. in. Jan Paweł II, kardynał Stefan Wyszyński/ - udział w konkursach propagujących idee patriotyczne - udział uczniów w imprezach okolicznościowych organizowanych w gminie i regionie - wyjazdy do kina, teatru, na wystawy, do filharmonii <ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie do poszanowania dobra wspólnego - zapewnienie w szkole atmosfery szacunku, życzliwości i przestrzegania przyjętych zasad - zauważanie i nagradzanie właściwych postaw i zachowań 	<p>Ojczyźnie</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywnie i z przestrzeganiem ceremoniału szkoły uczestniczy w szkolnych uroczystościach - ma wiedzę o historii, tradycjach i obyczajach regionu - zna i docenia ludzi zasłużonych dla Małogoszcza i regionu - dostrzega korzyści z życia w społeczności i rozumie konieczność dobrego pełnienia w niej swojej roli jako dziecko, przyjaciel, uczeń, kolega - uczestniczy w życiu kulturalnym klasy, szkoły, gminy i regionu - bierze aktywny udział w pracach Samorządu Uczniowskiego w klasie i szkole - szanuje wspólne dobro i korzysta z niego uczciwie - rozumie sens i 	
--	--	---	---	--

	7. Dbłość o kulturę mowy ojczystej, kulturę żywego słowa i rozwój czytelnictwa w naszej szkole	<p>uczniów</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukazywanie piękna mowy ojczystej i kształcenie szacunku dla poprawności języka – eliminowanie wulgaryzmów - świadome i rzetelne reagowanie na przejawy niepoprawności językowych uczniów (wulgarność i przekleństwa) - obchody Tygodnia Kultury Języka - organizowanie konkursów czytelniczych - udział w ogólnopolskich akcjach propagujących czytanie książek 	<p>konieczność uczciwości i honoru osobistego w życiu</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna i posługuje się poprawnie językiem polskim -doskonali poprawność i czystość mowy polskiej i zna swoje prawo do zachowania języka gwarowego -nie używa wulgaryzmów i nie przeklina - korzysta ze zbiorów biblioteki i czyta książki 	
<p>Zdrowie / edukacja prozdrowotna i ekologiczna/</p>	<p>1.Dbanie o higienę własną oraz otoczenia.</p> <p>2.Wdrażanie i przestrzeganie procedur bezpieczeństwa związanych z zapobieganiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dbłość o higienę jamy ustnej – pogadanki i zajęcia praktyczne, opieka stomatologiczna, - realizacja projektu „Ja i mój uśmiech” - zwracanie uwagi na prawidłową postawę uczniów - przestrzeganie zasad higieny pracy i nauki - realizacja zagadnienia na lekcjach biologii i przyrody - zapoznanie z procedurami bezpieczeństwa uczniów, rodziców i nauczycieli 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozumie potrzebę i zna sposoby dbałości o własne zdrowie i higienę osobistą -rozumie potrzebę aktywnego spędzania czasu wolnego i wpływu aktywności fizycznej na właściwy rozwój człowieka - ma szacunek dla własnego zdrowia - zdrowie i życie traktuje jako wartość najwyższą - dba o czystość i higienę 	<p>Wychowawcy Pedagog Psycholog Nauczyciele Rodzice uczniów</p> <p>Miejsko Gminny Ośrodek Zdrowia DK w Małogoszczu PPP w Jędrzejowie PCK PSSE Jędrzejów</p>

	<p>rozprzestrzeniania Covid 19</p> <p>3.Promowanie postaw prozdrowotnych – w tym zdrowego odżywiania oraz aktywności fizycznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzeganie zasad higieny związanych z wytycznymi GIS w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu COVID - włączenie się w akcję promującą szczepienia przeciw Covid - pogadanki na lekcjach wychowawczych - udział w programach i projektach promujących zdrowie - zajęcia nt. racjonalnego odżywiania i zasad zbilansowanej diety - warsztaty dotyczące zdrowego stylu życia z Nature House Jędrzejów - udział w „Programie dla szkół” (mleko, owoce i warzywa) - realizacja programu Trzymaj formę - realizacja projektu „Wspólne II śniadanie” - organizacja konkursów o tematyce prozdrowotnej - organizacja rajdów, wycieczek, zawodów sportowych - udział uczniów, rodziców i nauczycieli w Biegu Ulicami Małogoszcza - udział uczniów w zajęciach sks 	<p>najbliższego otoczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi radzić sobie ze stresem i trudnymi emocjami - zna zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej - zna skutki uzależnienia od substancji psychoaktywnych - potrafi podejmować świadome decyzje, w tym odmawiania i nie ulegania presji grupy 	
--	--	--	--	--

	<p>udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej</p> <p>6.Profilaktyka uzależnień :</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazanie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych używania środków psychoaktywnych, - uświadomienie mechanizmów i skutków uzależnienia, - rozwijanie umiejętności odmawiania i przeciwstawiania się presji grupy <p>7.Kształtowanie postaw proekologicznych.</p>	<p>EDB, biologii</p> <ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze nt. szkodliwości palenia e-papierosów - realizacja programu „Znajdź właściwe rozwiązanie ” kl. VI i VIII(profilaktyka antynikotynowa) - realizacja projektu edukacyjnego „Bieg po zdrowie” w kl. 4 (profilaktyka antynikotynowa) - zajęcia z pedagogiem i psychologiem nt. problemów związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych - spektakle profilaktyczne - konkursy plastyczne nt. walki z nałogami - współpraca z GKRPA w Małogoszczu i policją - szkolenia dla rodziców i nauczycieli - diagnozowanie problemu używania substancji psychoaktywnych przez młodzież - udział w zbiórkach materiałów wtórnych, elektrośmieci, baterii - udział w ogólnopolskiej akcji edukacyjnej „Filtrujemy dla Bałtyku" <p>kl. 3</p>		
--	---	--	--	--

		- realizacja treści ekologicznych na lekcjach przyrody, biologii, l. wychowawczych - obchody Dnia Ziemi		
--	--	--	--	--

Ewaluacja programu

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły. Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu.

Sposoby ewaluacji Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły:

- Obserwacje dokonywane przez wychowawców klas, nauczycieli, pedagoga szkolnego, psychologa, rodziców.
- Ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
- Rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami, pracownikami obsługi.
- Analiza dokumentacji wychowawców, pedagoga, psychologa.
- Sprawozdania zespołów: przedmiotowych, wychowawczego.
- Roczne sprawozdanie z realizacji Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły.
- Dyskusja i wnioski na posiedzeniach RP.

Ewaluacja ma dać odpowiedź na pytania:

- czy zadania i formy realizacji zostały właściwie dobrane?
- czy zadania i treści zawarte w programie powinny być dalej realizowane, jakich treści i zagadnień w nim brakuje, co należy nim zmienić i zmodyfikować?
- czy jest efektywny, czy pozwolił osiągnąć wyniki zgodne z oczekiwaniami?